

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Університет Генуї (Італія)
Лієпайська академія Ризького технічного університету (Латвія)
Hibuki Therapy (Ізраїль)
IIF – International Inclusion Foundation (Німеччина)

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ :
ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ»

29-30 січня 2026 року
м. Запоріжжя, Україна

Рекомендовано Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол №10 від 24 лютого 2026 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Наталя ФАЛЬКО – докторка психологічних наук, професорка, ректорка, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Наталія ГУЗЬ – кандидатка психологічних наук, доцентка, деканеса факультету соціально-педагогічної та мистецької освіти, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Маргарита ВОРОВКА – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри освітології та педагогіки мистецтва, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Алла КОЖЕВНИКОВА – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри освітології та педагогіки мистецтва, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

М 33 **Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні трансформації педагогічної освіти: проблеми теорії і практики»**, м. Запоріжжя, 29-30 січня 2026 р. / за заг. ред. М. І. Воровки. – Запоріжжя: ФОП Однорог Т.В., 2026. – 725 с.

ISBN 978-617-7346-90-5

DOI:<http://doi.org/10.33842/conf.stpo.2026>

Подані у збірнику матеріали виступів учасників і учасниць Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні трансформації педагогічної освіти: проблеми теорії і практики», яка відбулася 29-30 січня 2026 року, висвітлюють системний аналіз сучасних трансформацій у сфері педагогічної освіти та окреслюють науково обґрунтовані напрями вирішення актуальних проблем теорії і практики.

За достовірність інформації, цитат, посилань на літературні джерела та вживання власних імен відповідальні автори публікацій.

ISBN 978-617-7346-90-5

концепції Нової української школи. Їх сформованість забезпечує здатність педагога ефективно реалізовувати компетентнісний підхід, принципи педагогіки партнерства, інтегрованого та діяльнісного навчання. Цілеспрямоване формування *soft skills* у процесі професійної підготовки майбутніх учителів географії створює умови для підготовки мобільного, інноваційно орієнтованого та соціально відповідального фахівця, здатного відповідати сучасним викликам освіти.

Список використаних джерел

1. Зелінська В. Soft skills – не тільки новітній освітній тренд, а важлива складова формування конкурентоспроможного фахівця. Глобальні виклики та інновації: шляхи розвитку сучасної науки: збірник наукових праць з матеріалами II Міжнародної наукової конференції, м. Тернопіль, 16 серпня, 2024 р. Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2024. С. 60–62.

2. Коваль К. Розвиток «softskills» у студентів – один із важливих чинників працевлаштування. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2015. № 2. С. 162–167.

3. Котик Л. І. До проблеми формування soft skills майбутніх вчителів географії. Інтеграція фундаментальних та прикладних досліджень в географічній, екологічній та хімічній освіті : зб. матеріалів VII Всеукраїнської наук. -практ. інтернет-конф., 26 листоп. 2021 р. Умань: Візаві. С.78–82.

4. Немець Л. М., Сегіда К. Ю., Кравченко К. О., Логвинова М. О. Формування Soft Skills у процесі підготовки географів у класичному університеті. Проблеми сучасної освіти. 2020. № (11). С. 28–41.

5. Chiara Succi, Magali Canovi. Soft skills to enhance graduate employability: comparing students and employers' perceptions, *Studies in Higher Education*. 2020. № 45:9. pp. 1834-1847. DOI: 10.1080/03075079.2019.1585420

6. Nganga T. K., Yunusa H. M., Hashima N. H. Soft Skills Integration in Teaching Professional Training: Novice Teachers' Perspectives. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2015. Vol. 186. pp. 835–840.

Олексій ЛИСТОПАД

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри дошкільної педагогіки,
Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

Наталя ЛИСТОПАД

кандидатка педагогічних наук,
викладачка, Комунальний заклад
Одеський педагогічний фаховий коледж»

МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ВИКЛИКИ ТА ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ

У сучасних умовах глобалізаційних та цивілізаційних трансформацій педагогічна освіта в країнах Європейського Союзу зазнає суттєвих змін,

зумовлених динамічним розвитком суспільства знань, посиленням міжкультурної взаємодії та необхідністю забезпечення сталого розвитку освіти. Цифровізація освітнього простору, упровадження інноваційних освітніх технологій і поширення дистанційних та змішаних форматів організації освітнього процесу актуалізують потребу в підготовці педагогів, здатних ефективно діяти в умовах цифрового середовища та швидких змін [6].

Водночас зростають вимоги до професійної мобільності, гнучкості та компетентності педагога, що передбачає готовність до неперервного професійного розвитку, міжкультурної комунікації та адаптації до різноманітних освітніх контекстів [4, с. 125–131]. У цьому аспекті особливої ваги набуває європейський досвід модернізації підготовки педагогів, який ґрунтується на компетентнісному підході, інтеграції теорії і практики, розвитку менторства та академічної мобільності. Вивчення моделей підготовки педагогів у країнах ЄС дає змогу не лише виявити ефективні інноваційні рішення у сфері педагогічної освіти, а й окреслити можливості їх адаптації до національних систем освіти з метою підвищення якості професійної підготовки педагогічних кадрів та забезпечення відповідності сучасним суспільним викликам [3, с. 105–111].

Аналіз європейського досвіду засвідчує, що в країнах Європейського Союзу сформувалися різні моделі підготовки педагогів, які відображають стратегічні пріоритети розвитку освіти та відповідають сучасним суспільним і цивілізаційним викликам, зокрема цифровізації, зростанню мобільності педагогічних кадрів, багатокультурності освітнього простору та потребі в неперервному професійному розвитку. Як зазначають В. Г. Кремень, В. І. Луговий, П. Ю. Саух, І. І. Драч, О. М. Слюсаренко, Ю. А. Скиба, О. В. Жабенко, С. А. Калашнікова, Ж. В. Таланова, О. М. Петроє, О. Ю. Оржель, І. Ю. Регейло, М. В. Набок, університетська модель підготовки педагогів орієнтована на фундаментальну теоретичну підготовку, розвиток науково-дослідницьких компетентностей і формування педагогічного мислення майбутніх педагогів, що забезпечує якість педагогічної освіти в умовах системних трансформацій [1].

У межах означеної моделі особливий акцент робиться на інтеграції педагогічної науки та освітньої практики, розвитку академічної автономії університетів і формуванні здатності майбутніх педагогів до критичного аналізу освітніх процесів. Так, у Фінляндії підготовка майбутніх педагогів здійснюється виключно на університетському рівні та має дослідницьку спрямованість, що передбачає обов'язкове виконання магістерських робіт і активне залучення здобувачів освіти до педагогічних досліджень. У Франції університетська модель реалізується через інститути підготовки майбутніх педагогів, де поєднуються теоретичні навчальні дисципліни, педагогічні практики та науково-методична підготовка.

Зібраний і проаналізований фактичний матеріал дозволяє стверджувати, що у низці країн ЄС, зокрема Німеччині, Австрії та Нідерландах, активно впроваджується дуальна модель підготовки педагогів, яка поєднує освітній процес в закладі вищої освіти з системною, тривалою педагогічною практикою в закладах загальної освіти різного типу. У Німеччині така модель передбачає проходження референдаріату, під час якого майбутні педагоги під керівництвом наставників поєднують педагогічну діяльність із методичним супроводом і

професійною рефлексією. В Австрії дуальний підхід спрямований на забезпечення плавного переходу від теоретичної підготовки до самостійної професійної діяльності педагога. Зазначені приклади свідчать, що поєднання університетської та дуальної моделей у країнах ЄС сприяє формуванню професійно-компетентного педагога, здатного ефективно реагувати на сучасні освітні виклики та забезпечувати якість освітнього процесу відповідно до європейських стандартів [1].

У дослідженнях О. М. Топузова, О. І. Локшиної, А. П. Джурило, О. М. Шпарик наголошується, що значного поширення в країнах ЄС набули інтегрована та практикоорієнтована моделі підготовки педагогів, які забезпечують тісний зв'язок теоретичної підготовки з реальними умовами професійної діяльності, розвиток рефлексивних умінь і формування професійної ідентичності майбутнього педагога [2]. Зазначені моделі узгоджуються з концепціями розвитку Європейського дослідницького та освітнього простору, орієнтованими на інтеграцію освіти, науки та інновацій.

Модернізація підготовки педагогів у країнах ЄС відбувається в умовах низки ключових викликів, серед яких, за висновками В. Г. Кременя та ін., особливо актуальними є дефіцит педагогічних кадрів, цифрова нерівність, зростання багатокультурності освітнього середовища, необхідність забезпечення інклюзивної освіти та потреба в неперервному професійному розвитку педагогів [1]. У цьому контексті, як підкреслює Н. М. Фалько, важливого значення набуває розвиток особистісної автономності, відповідальності та внутрішньої готовності майбутніх педагогів до професійного саморозвитку, що виступає психологічною передумовою їхньої успішної професійної діяльності [3].

У відповідь на зазначені виклики в європейських системах педагогічної освіти впроваджуються інноваційні рішення, серед яких провідне місце посідає компетентнісний підхід, орієнтований на практичні результати навчання. Як зазначають О. М. Топузов, О. І. Локшина, А. П. Джурило, О. М. Шпарик, важливу роль у професійному становленні майбутніх педагогів відіграють менторські програми, елементи дуальної освіти, активне використання цифрових освітніх платформ і розвиток міжнародної академічної мобільності, що сприяє інтеграції педагогічної освіти країн ЄС у спільний європейський освітній простір [2].

Проведений аналіз моделей підготовки педагогів у країнах Європейського Союзу дає підстави стверджувати про їх високу ефективність, що забезпечується системним поєднанням фундаментальної теоретичної підготовки з практикоорієнтованим навчанням, упровадженням компетентнісного підходу та орієнтацією на неперервний професійний розвиток педагога. Такі моделі створюють умови для цілісного професійного становлення майбутнього вчителя, розвитку його фахових, методичних і соціально-комунікативних компетентностей. Європейські підходи сприяють формуванню професійно мобільного, соціально відповідального та конкурентоспроможного фахівця, здатного ефективно діяти в умовах динамічних суспільних змін, цифровізації освіти та зростання міжкультурної взаємодії.

Досвід країн ЄС засвідчує наявність реальних можливостей адаптації інноваційних підходів до національної системи педагогічної освіти, зокрема

шляхом посилення практичної складової підготовки, розвитку дуальної освіти, упровадження менторських програм, розширення використання цифрових освітніх платформ і забезпечення академічної мобільності здобувачів педагогічної освіти, що сприяє обміну досвідом, ознайомленню з різними освітніми системами та формуванню європейської освітньої ідентичності. Водночас важливою умовою такої адаптації є врахування національних освітніх традицій, нормативно-правових засад, інституційних можливостей та соціокультурного контексту, що дасть змогу забезпечити ефективне поєднання європейського досвіду з національними пріоритетами розвитку педагогічної освіти.

Список використаних джерел

1. Вища освіта України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: виклики і відповіді: науково-аналітична доповідь / В. Г. Кремень, В. І. Луговий, П. Ю. Саух, І. І. Драч, О. М. Слюсаренко, Ю. А. Скиба, О. В. Жабенко, С. А. Калашнікова, Ж. В. Таланова, О. М. Петроє, О. Ю. Оржель, І. Ю. Регейло, М. В. Набок; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ: Педагогічна думка, 2023. 172с. DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-IHED-2023>

2. Європейський дослідницький простір: здобутки і перспективи / Ін-т педагогіки НАПН України; О. М. Топузов, О. І. Локшина, А. П. Джурило, О. М. Шпарик [за заг. ред. О. М. Топузова, О. І. Локшиної] Київ: [б. в.], Пед. думка, 2024. 66 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-759-6-2023-51>

3. Листопад О., Мардарова І., Листопад Н. Педагогічна підтримка сталого професійно-творчого саморозвитку майбутніх педагогів. Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія: Філософія. Педагогіка, 2025. № 1 (8), С. 105–111. DOI: <https://doi.org/10.54891/2786-7013-2025-1-12>

4. Листопад О. А. Експериментальне дослідження формування професійно-творчого потенціалу майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Наука і освіта: науково-практичний журнал. (Тематичний спецвипуск «Педагогіка») 2015. № 9/СХХХVIII. С. 125–131.

5. Фалько Н. М. Психологічні засади формування інтернальності студентів психолого-педагогічних спеціальностей ВНЗ. Наука і освіта: науково-практичний журнал. 2009. № 8. С. 176–180.

6. Lystopad O, Mardarova I., Kniazheva I, Kudriavtseva O. Formation of the Operational Skills of Using Information and Communication Technologies in the Professional Activity of a Future Pedagogue. Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL Number 9. July 2023 P.320-339. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/call9.22>

Наукове електронне видання

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції
**«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ
ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ»**

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
(29-30 січня 2026 р., м. Запоріжжя)

Матеріали подаються в авторській редакції.
Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори.

Відповідальний за випуск: Воровка М.І.
Комп'ютерна верстка: Кожевникова А.В.
Коректор: Підварко Т.О.
Дизайн обкладинки: Кожевников П.П.

Електронне видання. Формат 60x90/16. Ум. друк. акр. 42,14.
Підписано до друку 24.02.2026 р. Замовлення № 2406.
Видано ФО-П Однорог Т.В. м. Запоріжжя; тел. (098) 243 96 51

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої продукції від 29.01.2013 р. серія ДК № 4477